REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.

Inserate
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Golberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o colonă 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXX.

„GAZETA“ iese în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 69. Brașov, Luni-Marți 27 Martie (9 Aprilie). 1907.

NOU ABONAMENT LA „GAZETA TRANSILVANIEI“.

Cu 1 Aprilie st. v. 1907

se deschide nou abonament, la care invităm pe toți amicii și sprijinitorii foiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24 coroane, pe șese luni 12 coroane, pe trei luni 6 coroane pe o lună 2 coroane.

Pentru România și streinătate: Pe un an 40 franci, pe șease luni 20 franci, pe trei luni 10 franci, pe o lună fr. 3.50.

Abonarea se pote face mai ușor prin mandate postale.

ADMINISTRAȚIUNEA.

Oposițiunea naționaliștilor.

Voim s'aruncăm azi o privire asupra mersului, ce l'a luat desbaterea proiectului școlar în camera ungară. Se începuse desbaterea liniștit Joia trecută și a rămas liniștită și în ziua următoare. In ședința de Sâmbătă însă majoritatea a început să dea earăși semne mai vědite de neastâmpăr și de intoleranță.

Acestea le caracterisează organul tiszaist scriind în ultimul său număr: „Majoritatea camerei pare că în adevăr ar căuta prilegiul de a carambola cu partidul naționalist. Ședința de azi cel puțin a prezentat această icoană“.

Nu mai trebue să spunem că deputații naționaliști constitue și de astădată singura opozițiune. Adevărat că o voce s'a ridicat și din sînul majorității contra proiectului de lege, aceasta a fost vocea abatelui Molnar din partidul poporal. Dar el a combătut proiectul numai din puncte de vedere curat confesionale, izolându-se cu părerile sale de ceilalți soți.

Oposițiunea naționaliștilor se pronunță acuma și mai mult prin faptul, că proiectul de lege, ce se află în discuțiune, e îndreptat direct și esclusiv numai în contra naționalităților nemaghiare. S'a enunțat din partea clubului naționalist că nu are în gând de-a face obstrucțiune, dar își va da toate silințele de-a face să se resimtă că se opune cu toată hotărîrea tendințelor dujmănoase ale proiectului de lege dela ordinea zilei. In ședința de Sâmbătă, s'au petrecut însă niște incidente cari au dat ocaziune adversarilor din majoritate și foilor lor de-a striga: Iată că totuși vor să facă obstrucțiune. Le cade foarte greu celor din majoritate când cu armele regulamentului camerei li-se strică câte-o socoteală din partea oposiției naționaliste și mai ales îi supără, când văd că n'au încătrău și sunt constrinși, dacă nu vor să-și ia refugiul la forța brutală, s'asculte vorbirile celor ce iau în apărare cauza limbei și a culturei naționalităților. De astă-dată li-s'a făcut o surpriză neplăcută, căci, vrând ei să împiedece presupusa trăgănare a discusiunei de către vorbitorii naționaliști, au provocat un incident, în urma căruia s'a prelungit ședința camerei cu două oare, ce nu era în intențiunea lor.

S'a cerut adecă din mijlocul deputaților români să se constate numărul deputaților prezenți, ca să se știe dacă camera mai poate aduce concluze valide ori nu? Rezultatul numărărei a fost negativ, din care cauză a trebuit să fie suspendată ședința pe timp mai îndelungat. Aceasta a cătrănit mult pe independiși și ei au și dat expresiune indignărei lor prin discusiunile vehemente ce le-au purtat în sala de ședințe și în foișoare în timpul cât a durat întreruperea. Li-s'a părut prea mare cutezarea, ca să vrea să facă acum și naționaliștii ceea-ce făceau ei când erau în opoziție.

Cel mai indignat dintre toate ziarele este organul redigeat de Iulian Weiss, deputatul Bocșei, care nu găsește destule cuvinte spre a condamna procederea deputaților naținoaliști. Inaintea lui toată opoziția ce o fac naționaliștii proiectului de lege al lui Apponyi nu este decât o perfidie și ticăloșie. Toate le ia aceasta creatură a guvernului coaliției în bătaie de joc până și adunările poporale în cari se protestează în contra nizuințelor de cutropire. Cu toată lupta și opoziția lor, zice, agitatorii naționaliști nu urmăresc alt scop decât a turbura pacea țării și așa mai departe în tonul cel văzuserăm astă toamnă resuflând și din faimoasele articole, semnate de Burdia dar scrise de Weiss, ce au apărut în aceași foaie. Cel mai comic lucru este că acelaș Weiss declară concepția proiectului de lege școlar precum și atitudinea guvernului și a majorității, de o concepție leală, liberală și democratică. Poate fi ceva mai absurd?

Dar să ne întoarcem la mersul desbaterilor asupra proiectului lui Apponyi. Foile guvernului cred că aceasta va dura încă câteva săptămâni și spun că majoritatea e decisă să ceară prelungirea ședințelor de azi încolo.

E invederat că ori cât de multe silințe s'ar face din partea naționalistă majoritatea cea mare și covârșitoare va hotărî în cele din urmă așa cum îi va veni ei mai bine. „Nu este putere care se poată împedeca aceasta“, exclamă mamelucul guvernului amintit mai sus.

„Intrarea noastră în cameră, — a dis deputatul Lugojului în prima sa vorbire ce a ținut'o Sâmbătă —, n'a avut alt scop decât a face o ultimă încercare, cu arme constituționale, în interesul ușurărei sorții popoarelor noastre“.

S'au gândit deputații naționaliști cu toată seriositatea, că aceasta ultimă încercare trebue să aibă și ea o margine, care va fi atinsă deja prin faptul, că proiectul de lege asupritor ce se desbate acum, va fi primit și votat așa cum a fost prezentat?

Din dieta ungară.

— Din ședința de Vinerĭ. —

In partea a doua a discursului său dep. V. *Goldiș* vorbește pe larg despre dreptul confesiunilor de a-se îngriji ele de educația poporului și zice că acela, care ar voi să încredințeze statului instrucția copiilor, vrea să deschidă calea creșterii imorale și antireligioase. Oratorul citează părerile mai multor pedagogĭ distinșĭ spre a demonstra dreptatea afirmărilor sale. Continuând relevă faptul jignitor, că ministrul a desconsiderat factorii competenți ai bisericilor naționalităților, căcĭ nu au fost ascultați în chestia unui proiect de lege, care îi privea deaproape. Prin ascultarea acestor factorĭ s'ar fi redus agitațiunile pe tema aceasta și ministrul ar fi putut face unele schimbărĭ în acest proiect, carĭ poate ar fi mulțumit o parte mare a naționalităților: oratorul arată apoi pe larg că proiectul de față e nesincer și basat pe un principiu fals, că e în contrazicere cu toate principiile pedagogiei și că afirmațiunea ministrului Apponyi, că naționalitățile n'au temeiŭ legal să ceară în școlile poporale limba de propunere maternă, este greșită, deoarece legea (§ 58 art. 38 din 1868 și § 17 art. 44 din 1868) dă naționalităților acest drept.

In partea finală a discursului său dep. Goldiș vorbește despre dispozițiunile disciplinare ale proiectului, arătând absurditatea acestor dispozițiunĭ.

Ședința de Sâmbătă 6 Aprilie.

După koșuthistul *Marjaj* Peter, care a vorbit pentru proiect ia cuvântul

Ion Manoilovici (sârb), conform însărcinărei ce a primit-o dela adunarea din Becicherecul-mare, prezentă două caieturi a unui album mare, subscris de 30,000 de dame, fiice ale neamului sârbesc din Ungaria, în care se protestează împotriva proiectului care se îndreptează numai în contra confesiunilor nemaghiare.

Zice că acest proiect nu e alt-ceva decât codificarea ordonanțelor ilegale ale lui Berzeviczy și Lukacs. Noi Sârbii, cari am ținut cu D-voastră în lupta pentru apărarea constituției față cu Viena, ne vedem desamăgiți. Drept mulțumire veniți acum să ne răpiți școalele noastre. Reforma ce o intenționați n'are nici un înțeles și nu va putea aduce rezultatele ce le doriți. D-voastră faceți un pas îndărăt, un pas reacționar, când vin să stăpânească lumea ideile democratice-sociale. Inzadar

---

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Architectul din Norwood.

Din viața unui detectiv de *Conan Doyle*.

(Urmare.)

»Argumentele d-tale dragă d-le Lestrade sunt ceva prea clare«, răspunse Holmes. Pe lângă toate calitățile d-tale eminente îmi lipsește la d-ta puterea de imaginațiune.

Dacă te-ai transpune numai pentru un moment în situațiunea tânărului om, ai alege d-ta tocmai noaptea primă după compunerea testamentului pentru ca să comiți omorul? Nu ți-s'ar părea periculos a pune în legătură așa de strânse aceste două întâmplări? Mai departe, ai comite d-ta omorul în noaptea aceea când s'a știut de vizita d-tale în casă și unde o servitoare îți deschide ușa? In fine ți-ai uita d-ta bastonul, ca să servească spre mărturie, după-ce ai îndeplinit și munca de a târâ și cadavrul în foc? Nu recunoști Lestrade, că toate aceste par imposibile?«

»Ceea-ce privește bastonul d-le Holmes trebue să știi și d-ta că criminalii sunt perplexi și comit adesea lucruri, pe cari un om cu judecată nu le poate face. El sigur s'a temut să se mai întoarcă odată în casă pentru-ca să și-l ia. Dăm o altă deslușire mai de crezut.

»Ași putea foarte ușor să-ți dau și o jumătate de duzină«, replică Holmes. Ce vei zice de exemplu de următoarea deslușire, care din contră departe de a fi imposibilă ar putea fi foarte adevărată? Ți-o pun la dispoziție să poți uza de ea. Bătrânul architect a arătat tânărului hârtiile lui de valoare. Un vagabond trece pe acolo și vede asta, căci jaluziile au fost numai de jumătate închise. Intră în odaie ia bastonul ce-i stă tocmai în cale omoară pe Oldacre și după ce târăște cadavrul între lemnele la care le-a dat foc, se face nevăzut«.

»Pentru-ce ar fi ars vagabondul cadavrul?«

»Din același motiv, din care să-l fi ars și Farlane«.

»Și pentru ce n'a luat acel vagabond nimic cu el?«

»Pentru-c'au fost hârtii pe care el nu le putea folosi«.

Lestrade clătină din cap. Se părea însă că nu mai era așa de tare în credința teoriilor lui ca mai nainte.

»Așa dar domnule Holmes, căutați vagabundul, dar până atunci eu mă țin de prisonierul meu. Viitorul va dovedi cine are dreptate. Gândește numai asupra faptului că până acum n'am găsit să lipsească nici o hârtie de valoare și Farlane este singurul om pe lume, care n'avu nici un interes să le ia, deoarece după testament și așa le-ar fi primit mai târziu«.

Contra acestei observări amicul meu n'a mai putut face nici o obiecțiune.

»Nu voiu să neg că în multe privințe constatările d-țale pot să fie mai adevărate, eu observ numai că poate să existe și alte esplicări. Ear după cum zici însuși d-ta, viitorul va decide. Bună ziua! De altcum în decursul zilei voi veni eu la Norwood să vedem până unde ai ajuns cu cercetările d-tale«.

După ce plecă detectivul, se sculă prietenul meu de pe scaun și se pregăti pentru întreprinderile sale. Era vesel sel văzându-se pus în fața unei probleme ce corăspundea inteligenței sale.

»Primul meu rum, Watson« zise el îmbrăcându-și mantaua, »va fi la Blackheath«.

»De ce nu la Norwood?«

»Pentru-că în cazul acesta au urmat două însemnate întâmplări una după alta. Ear poliția comite greșala a se ocupa numai cu a doua, pentrucă aceasta reprezintă crima. Este însă clar, că drumul drept ce duce la lămurirea întâmplărei a doua trebue căutat la cea dintâiu adecă la testamentul bătător la ochi. Vreau așa-dară să încerc a aduce puțină lumină în partea dintâiu, în testamentul făcut așa de repede și în favorul unui erede așa de curios. După aceea vom pricepe partea a doua mai ușor.

»Să viu și eu?«

»Nu dragul meu, nu cred să am azi lipsă de tine. Cercetarea nu e periculoasă, căci altfel m'aș feri să mă duc singur. Sperez că deseară îți voiu putea aduce știri bune și că am putut face ceva pentru nenorocitul tânăr, care și-a pus toată încrederea în mine.«

Era târziu când se întoarse amicul meu necăjit. Speranțele, cu cari a plecat de-acasă, nu i-s'au împlinit. Aproape o oră s'a ocupat tot numai cu vioara lui pentru ca să-și mai potolească iritațiunea. In fine aruncă instrumentul la o parte și îmi relată toată nereușita lui.

»Toate merg prost, Watson — cum nu se poate mai prost. Deși nu i-am arătat lui Lestrade slăbiciunea mea, totuși cred că de astădată are el dreptate, iar noi suntem în rătăcire. Faptele contrazic mersul ideilor și presimțirilor mele și mă tem mult, că justiția Londrei nu se poate avânta la acea înaltă ideală concepțiune de-a preferi teoriile mele, ci se va lua după materialul de fapte al lui Lestrade.«

vă opintiţi, nu limbă unitară, ci sentimente unitare ne trebuesc. Nu primeşte proiectul.

Leitner (democrat) voieşte ca toate şcoalele să treacă la stat. Îl surprinde că naţionaliştii fac atâta opoziţie limbei maghiare, dar statul maghiar trebue să aibă limba lui maghiară, cum statul român îşi are limba sa românească. (Contraziceri pe băncile naţionaliştilor). Primeşte proiectul.

George Popovici începe vorbirea sa zicând că evenimentele ce s'au petrecut în cercul său, după prima alegere, l'au făcut să urmărească desfăşurarea lucrurilor în tăcere. Ia acum pentru prima oară cuvântul în speranţă, că va fi posibil să se găsească o cale comună, care să ducă la fericirea patriei noastre iubite. Intrarea noastră în cameră, zice, nici că poate avea alt scop decât a face o ultimă încercare cu arme constituţionale în interesul uşurării sorţii popoarelor noastre.

Arată cum proiectul de lege în chestie vatămă şi nimiceşte mai multe legi fundamentale şi drepturi autonome ale noastre, apoi continuă aşa:

D-lor deputaţi! Dacă acest proiect va ajunge la valoare de lege, eu sunt convins că ne vom găsi în faţa a două situaţii: sau această lege nu se va putea executa, sau dacă se va putea executa, din cele 1800 de comune româneşti gr. or., abia 50 vor putea să-şi susţie şi mai departe şcolile lor confesionale. (Mişcare).

Mai avem d-lor deputaţi o lege fundamentală »statutul organic«, care prin actualul proiect de lege nu numai că e vătămat grav, dar o a treia parte a lui e deadreptul nimicită. Nu mă voiu ocupa mai în special de acestea, ci voiu cita numai acele puncte, cari sunt deadreptul vătămate. Astfel: din dispoziţiile generale p. 1, 2 şi 3; apoi paragraf 1 şi 2; alineatele 2, 4 şi 5 ai paragrafului 7; paragrafii 12, 13, 17 şi 21; alineatele 5—9 ale paragrafului 22; alineatele 1 şi 5 ale paragrafului 27; paragrafii 28, 29, 50, 55, 56 şi 64.

Preşedintele: Te rog, d-le deputat, nu face pauze aşa de mari, căci altcum voiu fi silit să dau cuvântul altui deputat.

G. Popovici:.... alineatele 6, 8, 9 şi 11 ale §-ului 96, apoi §§. 110, 113 şi 116; alineatele 1—6 şi 11—13 ale §-ului 126; §§. 123, 124, 125, 128, 131, 154 şi 167 — şi în sfârşit alineatul 6 al §-ului 174. Vă întreb, d-lor deputaţi, după toate acestea, ce mai rămâne din legea sancţionată, dacă o parte atât de însemnată a ei e nimicită?

....Vă mărturisesc că m'a surprins foarte mult cuvintele aspre ale d-lui raportor şi ale d-lui Meczner de ieri, prin cari acuză pe nedreptul pe episcopii noştri. D-l raportor Vertan a zis anume (citeşte); »E ciudat lucru cum o parte a susţiitorilor de şcoale a atacat cu o deosebită tărie tocmai dispoziţiile, cari urmăresc ridicarea nimbului moral al învăţătorimei şi scăparea acesteia de gândurile materiale. Acest atac e cu atât mai regretabil, că întregirea eventualei sume care lipseşte, a luat'o asupra sa statul aşa că noua salarizare nu impune de fapt bisericilor sarcini nouă şi nici pe departe nu limitează dreptul de a susţinea şcoli, — aşa că bisericile îşi pot susţinea tot aşa de bine şcolile după cum le-a susţinut până acum«.

D-l Meczner ne-a învinuit că noi şi archiereii bisericei noastre am fi în contra ridicării salarelor învăţătoreşti. Adevărul e că nici între noi, nici între archiereii noştri nu e nici unul care să fie în contra ridicării salarelor. Iată cum stă în realitate chestia: Astă toamnă s'a ţinut în Sibiiu ca de obiceiu, congresul naţional-bisericesc al Românilor gr. or. Acest congres s'a ocupat şi de chestiunea salarelor învăţătoreşti şi atunci a constatat că noi, bazaţi numai pe puterile noastre proprii, nu putem ridica salarele mai sus de 800 de coroane.

Acest lucru l'a adus episcopatul nostru la cunoştinţa d-lui ministru de culte. După aceea, în Decemvrie, s'a ţinut o anchetă în Sibiiu, la care a fost reprezentată învăţătorimea rom. gr. or. din ţara întreagă. Cu ocazia aceasta învăţătorii noştri au declarat că sunt multămiţi cu acest salar deoare-ce ştiu bine că noi mai mult nu suntem în stare să dăm.

Deci, noi în principiu nu suntem în contra ridicării salarelor, ci chiar dimpotrivă. Eu cunosc după o practică de 20 de ani foarte bine chestia şcolară, şi ştiu foarte bine ce muncă grea săvârşesc învăţătorii — şi eu aşi primi foarte bucuros, ridicarea salarelor, dacă aceasta, aşa cum o contemplă proiectul, nu ar involva în sine ştirbirea autonomiei bisericei. Dar a ne vinde pe bani drepturile, pe cari înaintaşii noştri le-au câştigat cu atâtea greutăţi şi pe cari graţia Majestăţii Sale le-a întarit — aceasta nu vom face-o nici când. Dacă ni-le luaţi, luaţi-ni-le, dar de dat — noi nu le dăm. (Aprobări la naţionalişti.)

Critică apoi cuprinsul §-lor 16—19 ai proiectului de lege şi §. 24 care prescrie să se înveţe în ungureşte două din trei părţi ale tuturor obiectelor de învăţământ, rămânând pentru limba română abia o treime a timpului de studiu. Acestea, zice, nu se pot executa în forma prescrisă, de-o parte fiindcă sunt contra dispoziţiilor statutului organic, şi se contrariază cu dispoziţiile regulamentelor congresuale.

On. Cameră! S'a declarat solemnel aici, că proiectul acesta a fost prezentat mai mult pentru conzideraţii politice decât din motive de ordin pedagogic.

Noi — v'o spun sincer, — nici odată nu am fost şi nu vom fi împotriva răspândirea limbei maghiare. (Aprobări.) Tot aşa nu am luptat şi nu vom lupta nici împotriva culturei maghiare. (Aprobări.) Dorim numai, ca răspândirea limbei maghiare să se întâmple în aşa mod, ca această răspândire să nu ne jignească în drepturile noastre. (Voci în centru: Aşa e!) Dar ce se întâmplă? Se îtâmplă şi aici mari abuzuri şi în cazul acesta, anume, sub lozincele maghiarismului, a ideii de stat maghiar (Mişcare. Preşedintele sună.) premiaţi d-voastră atari indivizi, cari nu sunt apţi şi nu sunt vrednici de a fi premiaţi. (Mişcare). Chiar indivizii aceştia au făcut direcţia aceasta şovinistă, care pune pedeci atât de mari în calea consolidării Ungariei.

O voce (în centru): Ascund păcatele!

G. Popovici: Eu nu îmi tem viitorul naţiunilor noastre; pentrucă Sârbii şi Slovacii fac parte din neamuri, cari au un trecut mare şi sunt absolut convins, că vor avea un viitor şi mai mare. Iar între Români sentimentul naţional este atât de desvoltat, încât poporul acesta, adevărat poate fi nimicit prin foc şi fier; dar a-l despoia de limba sa, naţionalitatea sa... (Voci: Nu vrea nimeni aceasta!) ...şi a-l contopi în un popor — nu e cu putinţă! (Voci în centru: Aşa e!)

Raportorul *Vertan Endre*: Ce vorbe sunt acestea? In parlamentul ungar se sufer aşa vorbe? (Sgomot.)

G. Popovici: Direcţia şovinistă s'ar putea afirma numai atunci, când am avea la dispoziţie puterea armată; pentrucă atunci am putea în dragă voie, să zicem ca Cezar: Fiat quid volunt, qui valebunt, valebunt semper arma. Iar Cezar a perit, lovit de pumnal.

Nu se poate, ca forţa brută să se validiteze contra forţei intelectuale.

Ştefan cel sfânt nu a întemeiat ţara ungurească numai prin sabie şi prin forţă brută, ci prin învăţăturile creştinismului. Ţara aceasta nu se va putea susţinea, decât prin înţelepciune şi prin bunăvoinţă. Toate acele inimi înflăcărate, cari au luptat pentru dreptate şi pentru binele omenimei, pentru libertatea şi bunăstarea popoarelor mari şi luminaţi au dovedit prin învăţăturile şi prin faptele lor, că forţa brută a fost totdeauna neputincioasă în cele din urmă faţă de puterea spiritului.

Noi deputaţii naţionalităţilor coaliate luptăm pentru binele popoarelor noastre şi ne străduim a vă convinge pe d-voastră, stimaţi colegi, despre dreptatea cauzei noastre. Se poate, că nu vom ajunge de grabă la nici un rezultat; de unde încă nu urmează, că ar fi pierdută cauza popoarelor noastre; pentrucă va veni un timp mai fericit, când va triumfa şi în ţara noastră dreptatea după cum a triumfat totdeauna în istoria lumei. Se poate, că lupta aceasta va dura mult şi va reclama multe jertfe nevinovate. Se poate, că în lupta aceasta vor curge multe lacrimi, şi — Dumnezeu să ne păzeasca de aceasta — va curge şi sânge, până când va învinge dreptatea.

Sümegi Vilmos: Care va să zică ne ameninţă. Ameninţă naţiunea maghiară.

Preşedintele (sună): Linişte! (Voci: Să auzim! Să auzim!)

D-l deputat a pus chestia aşa, că în caz, că se va primi proiectul acesta, va curge şi sânge. *G. Popovici*: Nu! Nu! (Sgomot.) Eu n'am zis aceasta.

Preşedinte: Rog a nu se risca astfel de afirmaţiuni aici; pentrucă nu pot permite, ca să se facă aici astfel de ameninţări în legătură cu primirea ori respingerea unui proiect de lege.

G. Popovici: Ilustre d-le preşedinte! Nu-mi dă prin gând să ameninţ pe cineva. Nu este aceasta firea mea şi nici nu ar avea rost.

Preşedintele: Dar nici nu se poate permite.

G. Popovici: Am zis, că lupta aceasta va putea să dureze încă mult timp. (Sgomot.) Că vor curge poate lacrimi şi — să nu dea Dumnezeu, eu nu doresc — va curge poate şi sânge. Dar toate aceste nu atârnă dela noi. Ci vor atârna dela guvernul din vremile viitoare şi mai ales dela înţelepciunea şi prevederea bărbaţilor de stat maghiari. (Mişcare.)

Preşedintele: Am înţeles perfect ce a spus d-l deputat. Vorbele lui nu se pot interpreta altfel, decât că, dacă se va primi proiectul acesta, se poate întâmpla că va curge sânge. Să-mi daţi voie; dar nu pot permite, să se rostească aici asemenea ameninţări. Pe d-l deputat îl chem la ordine! (Vii aprobări).

Sümegi: Ameninţă că vor ajunge ei de-asupra. (Sgomot.)

G. Popovici se adresează apoi către deputaţii independişti reamintindu-le că Kossuth, Andrassy şi Battyanyi au vrut să introducă la 1848 liberul exerciţiu în biserici şi şcoli şi încheiă vorbirea sa, declarând, că nu primeşte proiectul.

După d-l Popovici deput. *Vaida* cere cuvântul la regulament. Zice că de un timp încoace prezidentul e prea sever. Vorbitorul e intrerupt de preşedinte, care îi detrage cuvântul. Asemenea procede şi cu deput. *Maniu*, care vorbeşte la regulament. Incidentul acesta produce mare sgomot.

Vine la cuvânt Dr. *Mihali*, care roagă camera să-şi poată amâna vorbirea până Luni. Camera hotăreşte prelungirea şedinţei, ear Mihali işi ţine vorbirea combătând proiectul, pe care îl respinge.

Dr. *Vaida* cere a se constata dacă sunt de faţă în număr de ajuns deputaţii. Se constată că nu sunt decât 75. In urma aceasta şedinţa se suspendă. Mare sgomot şi discusiune în sală şi în foişor.

La orele $3^{1}/_{4}$ se redeschide şedinţa. Urmează trei interpelări: a lui *Batthyányi* în chestiunea autonomiei bisericeşti din Bosnia; a lui *Vaida* relativ la oprirea adunărilor Şvabilor bănăţeni şi a lui *Vlad* relativ la abuzurile electorale dela Lugoş. Şedinţa se încheie la 4 ore 20 min.

Adunări de protestare.

Adunarea Românilor din cercul electoral Gilău (comitatul Clujului) *convocată în comuna* Someşul-rece *se va ţinea* **Duminecă în 14 Aprilie st. n.** (In convocarea ce am publicat'o în nr. trecut a obvenit o eroare de tipar zicându-se 4 în loc de 14 Aprilie.)

*

Alegătorii dietali şi cetăţenii din cercurile electorale **Caransebeş şi Zorlenţul mare** sunt prin aceasta invitaţi la adunarea poporală care se va ţinea în **Caransebeş Joi în 29 Martie (11 Aprilie n.)** la 2 oare după amiazi în curtea institutului teologic-pedagogic, în caz de timp nefavorabil în sala mare a hotelului »La pomul verde« cu următorul program:

1) Deschiderea adunării şi alegerea biuroului. 2) Desbatere asupra proiectelor de lege ale guvernului, privitoare la şcoalele poporale. 3) Rezoluţiuni. 4) Inchiderea adunării.

Caransebeş, la 23 Martie (5 Aprilie) 1907.

Dr. Iosif T. Badescu, Iosif Bălan, Dr. Petru Barbu, Iefta Biju, Petru Bizerea, Ioan Bogdan, Ioan Bogoeviciu, Dr. Mihail Brădiceanu, Gheorghe Cătană, Dr. Dimitrie Cioloca, Nicolae Cornean, Pantelimon Domil, Eliseiu Drăgălina, Patriciu Drăgălina, Dr. George Dragomir, Constantin Dure, Andreiu Ghidiu, Petru Iacobescu, Nicolae Ivanescu, Aurel Spătan, Romul Jurchescu, Eftimie Lăpăduş, Ion Lazaroni, Ilie Minea, Aurel Moaca, Iuliu Musta, Valeriu Nicolaeviciu, Dr. Iosif Olariu, Mihail Popoviciu, Ioan Popoviciu, Teodor Popoviciu, Mitru Răbăgea, Patriciu Rădoiu, N. Sciopoane, Spiridon Şandru, George Tatucu, Ioan Turcan, Ioan Turnea, Martin Vernichescu, Petru Valuşescu.

*

Cetăţenii din cercurile de alegere **Bistriţa şi Năsăud** se chiamă a lua parte la adunarea poporală ce se va ţinea în **Bistriţa în 9 Aprilie n. 1907** la 11 ceasuri înainte de amiazi în sala cea mare a hotelului orăşenesc.

Program: 1) Constituirea adunării. 2) Desbatere asupra situaţiunei politice şi asupra votului universal. 3) Desbatere asupra proiectelor de lege referitor la şcoalele confesionale, comunale şi de stat. 4) Proiect de rezoluţine.

Bistriţa-Năsăud, 26 Martie 1907.

Cireac Deac, Gerasim Domide, Ioan Pop, Ieronim Slăvoacă, Stefan Buzilă, Vasile Dumbrava, Damian Pop, Constantin Flămând, P. Zagrai, Danilă Malaiu, Dr. I. Malaiu, S. Pahone, Eliseu Dan, Ion Dologa Paul Beşa, Vasilie Nechiti, Dr. N. Hanganuţiu, Dr. D. Ciuta, Dr. Octavian Utalea, Dr. Alexandru Popu, Dr. Alexiu David, Dr. Constantin Moisil, Dr. Gavril Tripon, Dr. Dion. Loginu, Dr. Vas. Pahone, Dr. Victor Onişor, Dr. Simion Pop, Teofil Vlad, Simion Pop.

*

Din Maramureş. *Sighet*, 3 Aprilie Lupta în contra păcătosului proiect al lui Apponyi, luată pe toate liniile de către fraţii noştri din alte ţinuturi, ne umple cu bucurie şi cu mândrie, dar în acelaş timp sufletul nostru este cuprins de jale şi de indignare, că la noi, între urmaşii lui Dragoş Vodă întemeiător de ţară, încă nime dintre cei cu putere nu a mişcat nici o piatră pentru a ne ridica şi noi glasul de protestare în toate chipurile posibile.

Incă nici un sinod protopopesc nu s'a convocat spre acest scop, ne mai vor-

---

»Ai fost în Blackheath?«

»Da, am fost acolo şi m'am convins în curând, că fericitul Oldacre a fost un om c'un caracter destul de slab. Tatăl lui Farlane îşi căuta fiul. Pe mama am găsit-o acasă. Ea este o femeie mică şi uşor iritabilă, cu ochi albaştri; tremură de groază şi indignare. Se înţelege nici nu admitea posibilitatea ca fiul ei să fie vinovat. Insă pentru soartea bătrânului Oldacre nu arată nici mirare, nici părere de rău. Din contră vorbia cu atâta amărăciune despre el, încât întărea prin asta numai bănuiala poliţiei. Căci, fireşte, dacă fiul a auzit despre omul acesta vorbindu-se astfel, a trebuit să fie pătruns de ură contra lui. »El sămăna mai mult unei maimuţe răutăcioase şi false, decât unui om«, zise ea. »Şi asta totdeauna a fost aşa, încă de pe când era om tânăr.«

»L'ai cunoscut deja de atunci?« o întrebai.«

»O da, foarte bine; a fost un vechiu pretendent al meu. Slavă Domnului, că am fost mai cu minte şi m'am desfăcut de el şi m'am măritat c'un om mai bun, deşi ceva mai sărac. Am fost logodită cu el, domnule Holmes, când am auzit că a închis o pisică într'o colivie şi aşa m'a indignat această cruzime a lui, încât n'am mai vrut să ştiu nimic despre el.« Ea scoase dintr'un scrin o fotografie, care era foarte sgâriată şi ruptă cu cuţitul. »Asta-i fotografia mea proprie,« zise ea. »In starea asta, însoţită de-o înjurătură, mi-a înapoiat-o în dimineaţa nunţii mele.«

»Cu toate astea,« îi zisei eu, se pare că v'aţi împăcat în timpul din urmă, de vreme ce i-a testat fiului d-tale întreaga lui avere.«

»Nici mie nici fiului meu nu-i trebue nimic dela Ionas Oldacre, nici cât a fost în viaţă, nici după moartea lui,« zise ea iritată. »Este un Dumnezeu în cer, d-le Holmes, şi el care a pedepsit pe vinovat, va dovedi şi nevinovăţia fiului meu.«

»Am încercat să mai scot prin viclenie câte ceva dela ea, pe ce s'ar fi putut răzima presupunerea noastră. Îmi spunea însă numai astfel de lucruri, după cari s'ar fi putut constata tocmai contrarul, şi astfel plecând de acolo m'am dus la Norwood.«

»Deep Dene House e o zidire mare de cărămidă în stil modern de vile. Zidirea are în faţă o grădină cu tufe de liliaci. După casă vine curtea, unde stau şi lemnele, locul unde s'a întâmplat incediul. Am aici în notiţul meu o schiţă fugitivă. Fereastra asta din stânga e singura fereastră din odaia de durmit a lui Oldacre. Se poate vedea după cum vezi şi după stradă înăutru. Asta îmi este singura mângăere, care mi-a rămas. Lestrade nu era acolo, ci era înlocuit numai de sergentul lui. Făcuseră tocmai o descoperire importantă, căci au găsit în cenuşa lemnelor arse oase carbonisate şi câteva bucăţele de metal, pe care după ce le-am esaminat cu atenţiune, am constatat cu mare siguranţă că au fost nasturi de pantaloni. Pe unul din ei am şi putut descifra numele »Hyams« firma croitorului lui Oldacre. Am cercetat pe urmă în jurul casei după alte urme, n'am putut însă descoperi alta decât că un obiect mai mare a fost târât spre direcţia unde erau lemnele. Asta să 'nţelege, că adevereşte tot numai concepţiunea poliţiei. Am stat mult pe pajiştea verde a grădinei cu toată arşiţa soarelui din August, şi în cele din urmă n'am ştiut mai mult ca la început.

»După acest fiasco am intrat în odaia de durmit şi am cercetat'o şi pe asta cu de-amănuntul. Urmele de sânge au fost neînsemnate, aproape fără culoare şi pare că ar fi fost anume mânjite pe acolo, dar erau proaspete. Bastonul îl luase deja poliţia, dar şi pe acesta au fost urmele de sânge neînsemnate. Cum-că acest baston aparţine clientului meu e neîndoios aşa că singur el a recunoscut aceasta. Urmele dela ambii bărbaţi se puteau vedea după covorul din odaie nu însă urme ale unei a treia persoane, ceea-ce mână earăşi apa pe moara partidei contrare pe câtă vreme noi stăm pe loc.

(Va urma.)

bind de adunare poporală. Incă nici unul din fruntașii noștri așa de vrednici în alte privințe, nu a grăbit să dea dovadă despre tăria și sinceritatea iubirei lor de neam. Incă nici o singură parochie, nici un singur advocat, nici un singur învățător nu a îndrăznit — ne doare să spunem acest cuvânt! — să-și mărturisească credința sa verde românească.

Da, nu a îndrăznit, nu îndrăznește! Căci de mulțumit, suntem siguri, nici unul dintre noi nu este mulțumit cu proiectul lui Apponyi — ne ferim chiar și de gândul unei astfel de posibilități! — dar tot așa de adevărat, dureros de adevărat este, că suntem slăbănogi, suntem fricoși, suntem prea umiliți și prea legați pentru a ne mărturisi verde și energic nemulțumirea, mâhnirea, protestul. La noi, tot omul are un motiv, tot omul are un interes, o bubă, pentru care șovăește a întra în luptă!

Nu avem de gând să mai amărâm sufletele prin recriminări, — Doamne ferește, destulă-i și așa neînțelegerea între noi. Voim numai prin aceste cuvinte să dăm un semn de pocăire sinceră, să-l dăm noi, a căror părinți, asemenea au suferit de aceleași păcate, noi, cuprinși de încleștarea părerilor de rău pentru acele păcate.

Dar pocăința nu e destul. De vrem ca ea să aibă iertare, trebue, neapărat trebue, să-i urmeze îndreptare. Și această îndreptare noi o râvnim cu toată sfințenia sufletului nostru, și din toate puterile noastre ne nizuim a o îndeplini. Căci noi vrem iertare.

Facem apel, adică nu apel, ci facem rugare ferbinte, îi conjurăm pe tot ce poate fi mai scump și nobil, îi conjurăm pe fruntașii noștri din toate părțile obiditului Maramureș, înălțăm ruga noastră ferbinte cu deosebire cătră mult iubitul nostru vicar, și tuturor acelora cari se îngrijorează de binele și fericirea neamului, ca și dânsul — cu toată încrederea noastră frățească și fiiască, îi rugăm să dee uitării orice desiluzii vechi, orice temere neîndreptățită, orice cătușe meschine, și să pună la cale toate, numai decât, pentru a convoca adunarea de protestare a românilor maramurășeni, treziți în sfârșit din amorțeală, în fața primejdiei ce amenință cultura noastră românească.

Ii rugăm. Și din partea noastră le făgăduim solemn, că ne vom pune toate puterile în cumpână, pentru ca acea adunare să izbutească cât mai imposant și cât mai demn. Chiar astfel vom avea și noi prilej de a-i încredința pe dânșii de cea mai sinceră alipire a noastră față de ei, vom dovedi că de ceea-ce au temere mai cu seamă: a fi părăsiți, a rămânea singuri — nu-i adevărat, este o minciună speculantă.

Iam proximus ardet Ucalegon. Nu este vreme de zăbavă — stăm gata — așteptăm numai chemarea!

Mai mulți maramurășeni.

Cronica din afară.

Inarmarea Turciei. Ziarul italian »Tribuna« află că Turcia face marĭ înarmărĭ, mai ales de cavalerie și artilerie, ca răspuns înarmărilor Bulgariei. Sultanul ar dori să-și asigure cel puțin neutralitatea dacă nu și alianța României și Serbiei în caz de războiŭ.

Sărăcia în Macedonia. Din Constantinopol se anunță, că în Macedonia domnește mare sărăcie. Zilnic emigrează sute de lucrători spre America și Germania.

Temere de turburărĭ agrare în Rusia. »Russische Korespondenz« publică următoarele din Petersburg: Primăvara se apropie, și temerile de turburărĭ la sate se întăresc. Ministerul de interne a trimis o adresă către toțĭ guvernatorii, să întrebuințeze toate mijloacele ca turburările din 1905 și 1906 să nu se înoească. S'a publicat acum în urmă acea circulară. Dar știrile despre delicte silvice și ciocnirĭ cu proprietarii pentru plata pământului dovedesc că liniștea părută dela sate poate lesne să se prefacă în răscoale. Foametea și lipsa de semințe, precum și silința proprietarilor de a se întoarce la învoelile vechĭ urcate, vor fi pricina unor răscoale nouă. Circulara lui Stolypin prin care face răspunzătorĭ pe guvernatorĭ, nu va rămânea fără urmărĭ. Se va trimite din nou armată care să pedepsească pe răsculațĭ. Dar țăranii nu se vor potoli, dacă nu se va tămădui răul până în rădăcinĭ, îmbunătățând starea socială a țăranilor.

Activitatea bandelor sârbeștĭ în Macedonia. Răspunzând unei întrebări a tânărului radical Drascovicĭ, primul ministru Pasicĭ a declarat în Skupștină, că Rusia și Austro-Ungaria nu au trimis nicĭ o notă guvernului Serbiei, însă i-a atras amicalmente atențiunea asupra activității bandelor sârbe în Sârbia-Veche. Pasicĭ declară, că va aplica toate mijloacele morale pentru a restrânge această activitate, dar că e treaba acestui stat de a avea grijă să menție ordinea.

ȘTIRILE ZILEI.

— 26 Martie v.

Sinod parochial. Pe Dumineca viitoare este convocat sinodul parochial al bisericei Sf. Nicolae din Scheii Brașovului. La ordinea zilei este raportul comisiunei sinodale asupra activității comitetului parochial în anul de gestiune 1906.

Restabilirea liniștei în România. Știrile primite la ministerul român de interne, anunță că liniștea s'a restabilit în toată țara. Se operează pretutindeni arestarea instigatorilor, pe care sătenii îi denunță spre a scăpa de ori-ce răspundere. Armata continuă a fi răspândită prin toate județele și a patrula prin comune. Din multe localități armata a fost însă retrasă, iar locuitorii au eșit la munca câmpului. Ministerul de interne prin prefecți a cerut inspectorilor comunali și primarilor comunelor rurale să sfătuiască pe săteni să iasă cât mai neîntârziat la munca câmpului, pentrucă astfel la toamnă vor suferi foametea. De asemenea le-a cerut să aducă la cunoștința sătenilor că atât proprietarii cât și arendașii sunt dispuși să îndulcească învoelile agricole și să le dea pământ în condiții mai avantagioase cu condiții să predea produsele răpite de ei și să dreagă ce au stricat.

Promoțiune. D-l Iustin C. Iuga, candidat de advocat, a fost promovat doctor în științele juridice la universitatea din Cluj.

Dela Academia Română. D-l D. Onciul, profesor universitar, a făcut în ședința de Joi a Academii, o comunicare relativă la »Tradiția istorică a originei României«. D-sa a combătut pe un autor, care a afirmat că elementul român n'a putut rezista elementului slav, care l'a copleșit. D-l Onciul a citat pe o mulțime de critici români și străini dintre cari unii unguri, toți susținând originea daco-română a poporului român.

Pentru masa studenților români din Brașov a contribuit d-l I. Kertsch inginer în București suma de 10 cor. întru amintirea fostului său profesor D. Făgărășanu.

Primească marinimosul donator cele mai călduroase mulțumiri. *Direcțiunea gimn. gr. or. român.*

Țărani arestați. Din Bucureștĭ se anunță: Autoritățile au arestat 6200 țărani, cu ocazia răscoalelor din județele Munteniei și Olteniei. Modul de a îngriji pe acei țărani preocupă mult pe guvern. Mare parte dintre ei sunt ținuți în șlepuri, pe Dunăre, până la facerea instrucției.

Temeri de turburări în Basarabia. Din Petersburg se anunță că primul-ministru Stolypin a primit dela guvernatorul Besarabiei știri extrem de neliniștitoare, după cari mișcarea țărănescă din România a provocat în Basarabia o agitație care necesitează măsuri extra-ordinare. Stolypin a dat ordin telegrafic ca în caz când vre-o mișcare ar izbucni undeva, ea să fie reprimată prin toate mijloacele și fără cruțare. In acelaș timp generalul Kaulbars din Odessa a fost însărcinat să formeze imediat un corp expedițional și să plece în Besarabia spre a lua acolo măsurile cele mai energice.

Dela direcțiunea tramvaiului din loc ni-se trimite spre publicare următorul avis: In urma unei mișcări din sânul personalului tramvaiului direcțiunea a fost necesitată a sista circularea motoarelor începând cu ziua de astăzi. In urma acestei împrejurări circulațiunea tramvaiurilor s'a restrâns astfel, că deocamdată vor circula numai tramvaiurile, cari comunică la gară, iar spre Săcele pleacă numai trenurile următoare: Inainte de amiazi la oarele: 9, 12^{06}, 2^{12}, 4^{30} și 7^{10}. Din Satulung spre Brașov: la oarele 7^{13}, 10^{52}, 1^{18}, 3^{15} și 6^{25} minute.

Pentru țăranii din Moldova. D-l N. *Iorga* scrie în »Neamul Românesc« următoarele: »Cine va avea curajul de a deschide subscripție și pentru orfanii și văduvele nenorocite ale răsculaților ce au fost împușcați? Până se va constitui un comitet, am destinat din parte-mi o miie de lei din cei opt mii de lei ce am fost în stare să adun într'o muncă de 20 de ani, pentru a se împărți între bietele ființi nevinovate la Botoșani și Vaslui, în Moldova mea cea nenorocită«.

Salvarea vaporului »Principesa Maria«. D-l Popovăți subdirectorul generalal marinei române a comunicat Sâmbătă telefonic Biroului Presei din ministerul de interne, că vaporul »Principesa Maria«, care a fost aruncat pe o stâncă din insula Tenedos, a fost salvat, condus la șantier și instalat provizoriu în apropiere. Vaporul va rămânea acolo câteva zile, unde i-se vor face câteva reparații sumare, după care va fi dus la Constantinopol unde va fi supus reparațiunilor radicale, de cari are nevoie în șantierul local.

Foștii marinari de pe vasul »Potemkin« arestați la Ploești au fost anchetați de d-l C. Nicolaescu, secretarul general al ministerului de interne. Nestabilindu-se nici un indiciu de vinovăție în sarcina lor, ei au fost puși în libertate. Nu le va mai fi permis însă să se stabilească la sate. D-l G. Dobrescu primarul orașului Ploești le-a promis că-i va angaja la lucrările pentru alimentarea cu apă a acestui oraș.

Influență rusească în răscoale. »Universul« înregistrează următoarea știre: O persoană în măsură de a cunoaște adevărul ne-a declarat că mișcările țărănești din multe comune par a fi fost influințate de emisari ruși veniți în România. Autoritățile posedă chiar unele indicii în această privință. Fapt e că mulți țărani răsculați din comuna Horodiștea, situată în regiunea Prutului, fiind arestați, au declarat toți la instrucție că între ei și țăranii ruși din Basarabia au existat înțelegeri de acest fel.

Stagiunea teatrului german sub direcțiunea domnului Leo Bauer s'a inaugurat Sâmbătă seara cu piesa »Der Privatdozent«. A fost o reprezentațiune foarte reușită. Dintre actori s'au distins îndeosebi d-nii Viebach, Redl și d-soara Eulitz. Eri s'a jucat cu același succes comedia »Husarenfieber«. Astăzi se joacă drama »Der Zapfenstreich« (Retragerea) de Fr. A. Beyerlein, iar mâne comedia »Drei Erlebnisse eines englischen Detektivs« de Fr. Schönthau.

O nouă crimă la Salonic.

Din Salonic i-se scrie »Românului dela Pind«:

In ziua de Luni, 19 curent, frații Vangheli și Toma Anastas, croitori de meserie, au fost victima unui mișelesc atentat din partea Grecilor în următoarele împrejurări:

Seara pe la orele 8 pe când ei treceau prin strada dela Cămară, întorcându-se din oraș acasă, doi bandiți în solda comitetului terorist grecesc, eșind dintr'o stradelă vis-à-vis de casa doctorului Gravaris i-au atacat pe neașteptate, cu lovituri de ciomegi, bombate la vârf și bătute cu cuie, unul pe Vangheli, iar celălalt pe fratele său Toma, chiar în fața farmaciei d-rului Gravaris. Vangheli după mai multe lovituri amețit, a căzut jos leșinat. Voinicul Toma, deși urmărit de al doilea agresor, ale cărui lovituri l'au atins mai ușor, a sărit în ajutorul fratelui său și după o voinicească încăerare cu ei a putut să scape pe Vangheli. Atunci amândoi agresorii lăsând pe Vangheli s'au repezit asupra lui Toma urmărindu-l până la Cămasa lângă secția polițienească din apropiere și văzând că nu pot face uz de pumnal și revolver, s'au retras foarte liniștiți.

Toma împreună cu un agent de poliție s'a întors la Vangheli, care era scăldat în sânge și l'au dus la secție unde comisarul, care ar fi putut prinde și aresta pe atentatori a procedat la o perchiziție minuțioasă a victimelor. După ce li-s'a luat interogatoriul, victima a fost transportată la spitalul municipalităței unde i-s'au dat primele ajutoare, iar de acolo acasă. Vangheli, care din fericire este afară de ori-ce pericol, poartă trei răni serioase pe cap, iar fratele său numai una pe braț mai puțin gravă.

Imediat după atentat d-l P. Trifon, gerantul consulatului general al României sesisat, s'a transportat la fața locului. In urma intervențiunilor sale, poliția s'a pus pus întru descoperirea agresorilor. Deja au fost arestați până la deplina lumină farmacistul grec Christodulo Patura și Hristu Curti amândoi greci fanatici, cari de oarece atentatul a avut loc lângă farmacia și cârciuma lor, nu sunt străini de această monstruozitate. Cauza atentatului este următoarea: In aceste două luni din urmă comitetul terorist grecesc s'a încercat în mai multe rânduri, prin românii grecomani din Crușova, stabiliți în acest oraș, ca să convingă pe frații Anastas a renunța la sentimentele lor românești și a îmbrățișa calea dreaptă a grecismului(?!) declarând că — la caz contrariu — vor face uz și de alte mijloace.

ULTIME STIRI.

Budapesta, 8 Aprilie. (Telegr. spec.) Deputatul Dr. Al. *Vaida* a vorbit în ședința de azi contra proiectului până la ora $1^{1}/_{2}$ încet, încât abia a putut fi auzit. De față au fost numai șeasezeci deputați.

Cluj. 8 Aprilie. (Telegramă part. a „Gaz. Trans.) Sinodul mixt protopopesc gr. cat. întrunit aicĭ sub presidiul d-lui protopop Dr. E. Dăianu, reprezentând clerul, dăscălimea și poporul districtului în număr de patruzecĭ mii suflete, a votat unanim un energic protest în contra proiectului Apponyi. Resoluțiunea se va comunica tuturor protopopiatelor. — Cor.

Budapesta. 8 Aprilie. Erĭ s'a ținut un consiliu de miniștri, care s'a ocupat cu chestia pactului. Au luat parte toțĭ miniștri afară de Kossuth și Apponyi. Se afirmă că s'au luat hotărârĭ definitive cu privire la atitudinea guvernului la reluarea tratăririlor. Miniștrii au plecat astăzĭ la Viena.

Budapesta, 8 Aprilie. Se asigură că patriarchul Brankovicĭ va fi în curând destituit din funcțiunea ce ocupă, din cauza cunoscutelor acuzațiunĭ ce i-s'au adus.

Viena, 8 Aprilie. Secretarul societății austro-ungare de export Adolf Schwartz, publică în ziarul »Neue Freie Presse« un articol, prin care sfătuește pe exportatori să continue a acorda credit României admițând moratoriile ce se vor cere în mod eventual, pentru că ruperea relațiunilor n'ar putea fi decât dăunătoare ambelor țări.

Viena, 8 Aprilie. Din Roma se anunță că vaticanul va publica în curând o *carte albă în chestia documentelor lui Montagnini*, prin care va desminți și rectifica multe din cele anticipate cu privire la aceste documente.

Londra, 8 Aprilie. Ciuma face progrese uriașe în India. In ultimele săptămânĭ au fost 43.000 cazurĭ de ciumă, din carĭ 38 mii mortale.

Odessa, 8 Aprilie. In localitățile bântuite de foamete sosesc zilnic vagoane cu cereale pentru a se veni în ajutorul celor suferinzi. Cazurile de moarte din cauza foametei sunt mai rare acum, dar tifosul continuă a se întinde.

Petersburg. 8 Aprilie. Poliția a descoperit o bandă organisată de atentatorĭ. S'au confiscat cantitățĭ marĭ de dinamită și bombe și s'au arestat 12 indivizĭ.

Lodz. 8 Aprilie. Intre muncitorii de aicĭ s'au întâmplat ciocnirĭ sângeroase. Sunt 10 morțĭ și numeroșĭ rănițĭ.

Diverse.

Influența unor picături de apă. Cine bagă de samă la o picătură de apă? Nimeni! Cu toate acestea pare că lăsând să cadă apa picătură cu picătură pe capul cuiva, este un mijloc de convingere, întrebuințat în China, și care face pe cel mai îndărătnic criminal să-și mărturisească fapta. De curând verificarea acestui fenomen a fost făcută la Paris. Pe când un profesor povestea detaliile de mai sus, un școlar se apucă să râdă. Profesorul îi răspunse, că el n'ar putea răbda nici măcar o litră de apă, căzându-i pitătură cu picătură pe mână. Școlarul primi să se facă experiența. S'a [illegible] un recipent de o litră și făcându-se o g[illegible]rice în fund, operațiunea începu. La începu[illegible] școlarul conversa voios cu culegii săi. [illegible]fesorul stătea lângă dânsul și număra [illegible]căturile. La a doua sută de picătură, [illegible]pticul școlar începu să fie mai puțin v[illegible] apoi el deveni foarte calm și o expresie [illegible] cele mai penibile se arătă pe fața lui. La a treia sută mâna lui începu să se umfle, să se roșească. Durerea apoi se mări și deveni insuportabilă. Apoi pielea crepă. La a patra sută pacientul se recunoscu învins.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor respons. interim.: Victor Branisce

La tipografia şi libtaria A. Mureşianu
se află de vêndare următórele:
Cărţi literare âpărute din ediţia „Minerva“ Bucuresci.

N. Petra-Petrescu. Ilie Marin, istorióră pentru tinerime, localisată după nemţesce. 193 pag. . Preţul cor. 1.50
Vasilie Pop, „Domniţa Viorica“ roman. Preţul 2 cor. (plus porto banĭ 20)
M. Salodeanu. „Floarea Ofilită“, roman. Preţul 2 cor. (plus porto banĭ 20)
Ştefan Iosif, „Credinţe.“ Poesii à cor. 1.50
Em. Gârleanu-Emilgar, „Bătrânii“, schiţe din viéţa boerilor moldovenĭ 1.50
Eugeniu Boureanul. „Povestirĭ din copilărie“. Preţul à . . . cor. 1.50
M. Eminescu, **Poesii postume“**, ediţie nouĕ, 263 pag. cu note. Preţul c. 1.50
N. N. Beldiceanu. **„Chipurĭ dela Mahala“** Conţine 305 pag. Preţul cor., 1.50
Ion Manolache-Holda. **Feţe,** *portrete schiţe şi nuvele,* ediţie I. 316 pag. Preţul Lei 1·50.
Il. Chendi. **„Fragmente“.** Un şir de interesante articolo (informaţiunĭ literare), şi sunt o continuare a volumelor „Preludii“ şi „Foiletóne“ scrise. 246 pag. Preţul . . . . Lei 2.50

Al. I. Odobescu opere complete. Vol. I. Paginı 360. Preţul Lei 1.50.

M. Sadoveanu. Amintirile căpraruluĭ Gheorghiţă. Pagini 280. Preţul Lei 2.

Din operele complete a lui **Ioan Creangă** a apărut ediţia a doua. Preţul **1** cor. 60 fil plus 20 b. porto.

„Călăuza staţiunilor balneare“ de *Aurel Scurtu.* Preţul 1 cor. 50 fil. plus 20 banĭ porto.

„In institutul grafic *Minerva*“ Bucuresci a apărut **„Opere complete“** de *N. Nicoleanu, C. Stamati şi V. Cârlova* la olaltă întro singură Broşură. Preţurl 1 cor. 50 plus porto 10 banĭ se póte procura prin Librăria A. Mureşianu Braşov.

In institutul grafic *„Minerva“* a apărut **„Popasuri vânătoreşti“** de *Ion Bârseanul* pe 205 pagini formatul octav mare preţul cor. 1.50 bani plus 20 bani porto. Se poate procura prin librăria A. Mureşianu Braşov.

»Romana«

este titlul broşurei, care a apărut în editura tipografiei A. Mureşianu, cu descrierea şi esplicarea dansului nostru de salon

„Romana“ dans de colónă în 5 figurĭ. *Descrisă şi esplicată împreună cu musica ei, după compunerea ei originală.* Cu-o introducere („în loc de prefaţă“,) de *Tunarul din Dumbrău,* **Popa.** — Tipografia Aurel Mureşianu, Braşov 1903.

Broşura este în cuart mare, hârtie fină şi tipar elegant, cu adausul unei cóle de note (musica „Romanei“ cu esplicărĭ) şi costă numai 2 cor. **50** banĭ (plus 5 banĭ porto-postal) pentru România 3 lei.

„Romana“ se póte procura de la tipografia A. Mureşianu, Braşov.

Cursul la bursa din Viena.

Din 6 Aprilie n. 1907.

Renta ung. de aur 4%.	112 30
Renta de coróne ung. 4%	94 40
Impr. căil. fer. ung. în aur $3^1/_2$% .	83 —
Impr. căil. fer. ung. în argint 4% .	94 40
Bonurĭ rurale croate-slavone . .	95.45
Impr. ung. cu premii	198.—
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin .	148 10
Renta de hârtie austr. $4^1/_{10}$ . .	98 75
Renta de argint austr. $4^2/_{10}$ . . .	98.60
Renta de aur austr. 4%	117 75
Renta de coróne austr. 4% . . .	98.75
Bonurĭ rurale ungare $3^1/_2$% . . .	88 70
Losurĭ din 1860	152 10
Acţiĭ de-ale Băncei ung. de credit	1775 —
Acţiĭ de-ale Băncei austr. de credit	777 25
Acţiĭ de-ale Băncei austro-ung. .	666 50
Napoleondorĭ.	19.13
Mărcĭ imperiale germane . . .	117 80
London vista	241.60
Paris vista.	95.55
Note italiene.	95 45

Cursul pietei Braşov

Din 8 Aprilie n. 1907.

Bancnote rom.	Cmp.	18.94	Vênd.	18 96
Argint român	„	18.80	„	18.84
Napoleondori.		8.94	„	19 —
Galbeni	„	11.20	„	11.45
Mărcĭ germane	„	117.20	„	117.3[illegible]
Lire turcescĭ	„	21.50	„	21.60
Scris. fonc. Albine 5%		100.—	„	101
Ruble Rusescĭ	„	2.53		2.58